

Навчальна дисципліна (ЄКТС)

- Забезпечення якості вищої освіти в ЄПВО та Україні (2 ЄКТС)

Автори, викладачі

- Оржель Олена Юріївна, головний науковий співробітник відділу взаємодії університетів і суспільства, доктор наук з державного управління, доцент
- Слюсаренко Олена Миколаївна, заступник директора з наукової роботи Інституту, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Заклад вищої освіти

- Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України

Освітня програма

- Освітньо-наукова програма «Політика і лідерство у вищій освіті»

Мета навчальної дисципліни

Розвинути здатність визначати та розв'язувати комплексні проблеми у сфері політики і врядування у вищій освіті, які є ключовими для забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти.

Зміст навчальної дисципліни (перелік основних тем)

1. Внутрішня система забезпечення якості вищої освіти (1 ЄКТС)
2. Зовнішня система забезпечення якості вищої освіти (1 ЄКТС)

Опис тематичних модулів

Модуль № 2 ЕКТС (30 год). Внутрішня система забезпечення якості ВО		Автор Олена Оржель
<i>Результати навчання</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Знати і застосовувати Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG 2015) у / для модернізації і вдосконалення освітніх програм – Вміти виявляти недоліки в організації внутрішніх систем забезпечення якості і пропонувати шляхи їх усунення – Розуміти відмінності між контролем якості, забезпеченням якості та культурою якості вищої освіти 	
<i>Лекція-презентація (2 год.)</i>	Організація внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти: актуальність, компоненти, підходи	
<i>Семінар (2 год.)</i>	ESG 2015: Частина 1. Стандарти і рекомендації щодо внутрішнього забезпечення якості	
<i>Практичне (2 год.)</i> <i>Тема – Розмаїття підходів до організації внутрішніх систем забезпечення якості вищої освіти (порівняльний аналіз внутрішніх систем забезпечення якості Сумського державного університету та Royal University of Technology, Швеція)</i>	Завдання <ul style="list-style-type: none"> – Ознайомтесь з описом внутрішніх систем забезпечення якості Сумського державного університету та Royal University of Technology, Швеція – Окресліть спільні риси та відмінності – Сформулюйте рекомендації для посилення, вдосконалення внутрішніх систем забезпечення якості вищої освіти кожного з університетів 	
<i>Самостійна робота (18 год.)</i> <i>Тема – Актуальність проблеми власного дослідження у вимірі пріоритетів розвитку ЄПВО</i>	Завдання <ul style="list-style-type: none"> – Оберіть освітню програму (за якою Ви навчалися, або яку викладали чи викладаєте) та опишіть її, спираючись на Стандарти і рекомендації щодо внутрішнього забезпечення якості (ESG 2015, Частина 1). – Поміняйтеть описами освітніх програм із колегами. – В описі освітньої програми, яку Ви отримали від колег, зазначте невідповідності Стандартам і рекомендаціям щодо внутрішнього забезпечення якості – Запропонуйте шляхи їх усунення; надайте рекомендації щодо вдосконалення даної освітньої програми 	
<i>Проміжний контроль (залік) (4 год.)</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Консультація 2 год. – Захист (презентація) (за результатами виконання завдання самостійної роботи 2 год. 	
<i>Підсумковий контроль (2 год.)</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Тест (1 год. / модуль) – Захист (за навчальною дисципліною) (1 год. / модуль) 	
<i>Джерела</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про вищу освіту» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 2. Закон України «Про освіту» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 3. Rome Ministerial Communiqué / Римське Міністерське Комюніке. https://erasmusplus.org.ua/novyny/3131-bologna-conference-in-rome-19-nov-2020.html. 4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К.: ТОВ «ЦС», 2015. – 32 с. 	

	<p>https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.</p> <p>5. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / Укладачі: Добко Т., Золотарьова І., Калашнікова С., Ковтунець В., Курбатов С., Линьова І., Луговий В., Прохор І., Рашкевич Ю., Сікорська І., Таланова Ж., Фініков Т., Шаров С.; за заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. – Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2015. – 84 с.</p> <p>6. Луговий В.І., Таланова Ж.В. Сучасне розуміння якості вищої освіти: національна система забезпечення якості відповідно до принципів європейського простору вищої освіти. https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2019/03/suchasne_yakosti_vysh_osvity_Z.Talanova_V.Lugovyj_01.2019.pdf.</p> <p>7. Луговий В. Сучасність і надсучасність – критерії якості вищої освіти / В. Луговий, О. Слюсаренко, Ж. Таланова // Університети і лідерство. - 2019. - № 1. - С. 3-25. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/univlead_2019_1_3.</p> <p>8. Т. Фініков Якість вищої освіти: сучасне розуміння та український контекст. https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2019/03/yakist_vysh_osvity_T.Finikov_01.2019.pdf.</p>
--	---

Модуль 1 (1 ЄКТС, 30 год) Зовнішня система забезпечення якості вищої освіти		Автор Олена Слюсаренко
Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> – Знати політику та принципи забезпечення якості вищої освіти в ЄПВО та Україні – Знати процедури і складові системи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти – Використовувати ESG для аналізу зовнішньої системи забезпечення якості вищої освіти 	
Лекція-презентація (2 год.)	Політика та принципи забезпечення якості вищої освіти в ЄПВО та Україні	
Семінар (2 год.)	Процедури і складові системи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти	
Практичне (2 год.) Тема – Якість вищої освіти через призму ESG	Завдання <ul style="list-style-type: none"> – Проаналізувати законодавчі основи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти України на предмет відповідності ESG – Здійснити аналіз відповідності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стандартам і рекомендаціям щодо агентств забезпечення якості вищої освіти – Презентувати і аргументувати результати аналізу 	
Самостійна робота (18 год.) Тема – Процедури зовнішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні	Завдання <ul style="list-style-type: none"> – Обрати для аналізу освітню програму ЗВО (на вибір) – Здійснити аналіз обраної освітньої програми з метою встановлення відповідності якості освітньої програми та освітньої діяльності за обраною освітньою програмою Положенню про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (джерело 5) – За результатами аналізу зазначити сильні і слабкі сторони освітньої програми ЗВО 	
Проміжний контроль (залік) (4 год.)	<ul style="list-style-type: none"> – Консультація (2 год.) – Захист (презентація) (за результатами виконання завдання самостійної роботи (2 год.)) 	
Підсумковий контроль (2 год.)	<ul style="list-style-type: none"> – Тест (1 год. / модуль) – Захист (за навчальною дисципліною) (1 год. /модуль) 	
Джерела	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про вищу освіту» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 2. Закон України «Про освіту» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 3. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти https://naqa.gov.ua 4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти. https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf 5. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#n14 6. Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: монографія / Авт.: О. Воробйова, М. Дебич, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2020. – 220 с. https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Ocinka_yakosti_VO_v_umovah_evrointegrac_Monogr_IVO-2020-220p_avtors-kolektiv.pdf 	

Перелік видів діяльності:

- лекції – обговорення;
- семінари;
- практичні завдання;
- самостійна робота;
- індивідуальні консультації;
- тест (підсумковий контроль);
- індивідуальна робота з навчальної дисципліни (підсумковий контроль).

Методи викладання та навчання:

- демонстрація;
- проблемно-пошуковий метод;
- інтерактивний метод;
- навчальна дискусія;
- дослідницька робота.

Оцінювання результатів навчання – підсумковий контроль:

Тест

Презентація та захист індивідуальної роботи з навчальної дисципліни, виконаної у формі презентації на тему «Забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти»

Бали

<i>Вид діяльності</i>	<i>Бали (100)</i>
Лекції – обговорення, семінари (2 x 5)	10
Практичні заняття (2 x 10)	20
Самостійна робота (2 x 15)	30
Залік (очно) (2 x 5)	10
Тест	10
Захист	20

Політика доброчесності

При виявленні плагіату в письмових роботах / практичних завданнях / презентаціях аспірант втрачає бали за даний вид діяльності.

Відповідність результатів навчання компетентностям освітньої програми

Навчальна дисципліна «Забезпечення якості вищої освіти в ЄПВО та Україні» як складова освітньо-наукової програми «Політика і лідерство у вищій освіті» спрямована на:

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері освітніх, педагогічних наук, цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси у науковій, проектній та освітній діяльності»** через формування таких програмних результатів навчання:

- Знати та розуміти основні концепції (теорії), підходи, закономірності, принципи політики, лідерства, врядування, управління та адміністрування у вищій освіті, моделі розвитку вищої освіти.
- Знати і розуміти міжнародні, європейські та національні стратегічні та нормативні документи та застосовувати їх у науковій, проектній та освітній діяльності у вищій освіті.

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері вищої освіти»** через формування таких програмних результатів навчання:

- Здійснювати аналіз політики у сфері вищої освіти та визначати проблеми.
- Проводити моніторинг у сфері вищої освіти, аналізувати, узагальнювати та інтерпретувати отриману інформацію.
- Визначати та аналізувати альтернативні шляхи вирішення комплексних проблем у сфері вищої освіти.

формування і розвиток програмної фахової компетентності **«Здатність здійснювати управлінську діяльність у сфері вищої освіти на засадах лідерства»** через формування таких програмних результатів навчання:

- Знати та розуміти законодавчу базу та організаційну структуру системи вищої освіти на національному та інституційному рівнях.
- Діагностувати та аналізувати проблеми дослідницько-інноваційної, управлінської та адміністративної діяльності у сфері вищої освіти.

формування і розвиток програмної загальної компетентності **«Здатність діяти на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору з дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності»** через формування таких програмних результатів навчання:

- Розуміти зміст та значення культури якості та академічної доброчесності.